

EDUSKUNNAN VASTAUS 200/2013 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi päästökauppalain muuttamisesta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi päästökauppalain muuttamisesta (HE 169/2013 vp).

Valiokuntakäsittely

Talousvaliokunta on antanut asiasta mietinnön (TaVM 36/2013 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

päästökauppalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan päästökauppalain (311/2011) 2 §:n 1 momentin johdantokappale ja 1 kohta, 6 §:n 21 kohta, 16 ja 17 §, 36 §:n 4 momentti, 40, 41, 44 ja 45 §, 46 §:n 3 momentti, 50 §:n 3 momentti sekä 56 ja 59—62 § sekä

lisätään 6 §:ään uusi 20 a kohta, 15 §:ään uusi 2 momentti, lakiin uusi 16 a, 51 a, 51 b ja 67 a § sekä 71 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

2 §

Sovelletamisala

Tätä lakia sovelletaan seuraavien toimintojen hiilidioksidipäästöihin sekä lisäksi 25—28 kohdassa tarkoitettujen toimintojen kohdalla mainittuihin muihin kasvihuonekaasupäästöihin:

1) polttoaineiden poltto laitoksissa, joiden nimellinen kokonaislämpöteho on yli 20 megawattia, ei kuitenkaan jätteiden poltto laitoksissa tai laitoksen osissa, joissa ympäristönsuojelulain (86/2000) mukaisessa ympäristöluvassa annettujen määräysten mukaisesti noudatetaan jätteiden polttolaitosta koskevia vaatimuksia;

6 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

20 a) *komission todentamisasetuksella* komission asetusta (EU) N:o 600/2012 Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2003/87/EY tarkoitetusta kasvihuonekaasupäästöraporttien ja tonnikilometriraporttien todentamisesta ja todentajien akkreditoinnista;

21) *päästökauppaviranomaisella* Energiavirastoa.

15 §

Laitoksen toiminnanharjoittajan konkurssi

Konkurssipesän hoitajan on ilmoitettava toiminnanharjoittajan konkurssista päästökauppaviranomaiselle 30 päivän kuluessa konkurssin alkamisesta.

16 §

Luvan peruuttaminen

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava päästökauppaviranomaiselle laitoksen toiminnan lopettamisesta, laitoksen toimintaa koskevan ympäristöluvan raukeamisesta ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai ympäristöluvan peruuttamisesta ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella. Ilmoitus on tehtävä viipymättä, kuitenkin viimeistään sen vuoden loppuun mennessä, jolloin laitoksen toiminta on lopetettu tai ympäristölupa on rauennut tai peruutettu.

Päästökauppaviranomaisen on peruutettava kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa, jos:

1) laitoksen toimintaa koskeva ympäristölupa on rauennut ympäristönsuojelulain 57 §:n perusteella tai lupa on peruutettu ympäristönsuojelulain 59 §:n perusteella;

2) laitos on lopettanut toimintansa 16 a §:ssä tarkoitetulla tavalla; tai

3) luvanhaltija ilmoittaa, ettei toimintaa aloiteta.

Päästökauppaviranomainen voi peruuttaa kasvihuonekaasujen päästöluvan, jos:

1) luvanhaltija on olennaisesti rikkonut päästöoikeuksien vuosittaista palauttamista tai päästöjen tarkkailua, ilmoittamista ja todentamista koskevia velvoitteitaan eikä päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole täyttänyt velvoitteitaan; tai

2) luvanhaltija ei päästökauppaviranomaisen kehotuksesta huolimatta ole ilmoittanut laitoksen laajennuksesta, toiminnan lopettamisesta tai vähentämisestä taikka muista toiminnan muutoksista tai päästöjen tarkkailua koskevista muu-

toksista, jotka voivat edellyttää päästöluvan muuttamista tai lupaehtojen tarkistamista.

Päästöluvan peruuttamista koskevan asian voi panna vireille toiminnanharjoittaja tai päästökauppaviranomainen.

16 a §

Laitoksen toiminnan lopettaminen

Laitoksen katsotaan lopettaneen toimintansa, jos jokin seuraavista ehdoista täyttyy:

1) laitoksen kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa on umpeutunut tai peruutettu;

2) laitoksen toiminnan jatkaminen on teknisesti mahdotonta;

3) laitos ei ole enää toiminnassa, eikä toiminnan uudelleen aloittaminen ole teknisesti mahdollista;

4) laitos ei ole enää toiminnassa, eikä toiminnanharjoittaja voi osoittaa, että laitos aloittaa toimintansa uudelleen kuuden kuukauden kuluessa toiminnan lopettamisesta; päästökauppaviranomainen voi pidentää määräaikaa enintään 18 kuukauteen, jos toiminnanharjoittaja osoittaa, että laitoksen toiminnan aloittaminen uudelleen kuuden kuukauden kuluessa on mahdotonta sellaisten poikkeuksellisten ja ennakoimattomien olosuhteiden vuoksi, joihin toiminnanharjoittaja ei ole voinut kohtuudella vaikuttaa tai varautua.

Mitä 1 momentin 4 kohdassa säädetään, ei sovelleta laitokseen, jota pidetään varalla tai valmiudessa, eikä laitokseen, joka toimii kausiluonteisesti, jos seuraavat ehdot täyttyvät:

1) toiminnanharjoittajalla on voimassaoleva kasvihuonekaasujen päästölupa tai tilapäinen kasvihuonekaasujen päästölupa sekä muut laitoksen toiminnan edellyttämät luvat;

2) laitoksen toiminnan uudelleen aloittaminen on teknisesti mahdollista ilman fyysisiä muutoksia laitokseen;

3) laitosta huolletaan säännöllisesti.

Toiminnanharjoittajan velvollisuudesta toimittaa tietoja toiminnan lopettamisesta sekä komission ilmaisjakosäädöksen soveltamisesta

voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

17 §

Päästöoikeuksien kirjaamatta jättäminen

Päästökauppaviranomainen ei saa kirjata 49 §:ssä tarkoitetulle laitoksen rekisterissä olevalle tilille päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaisia vuosittaisia päästöoikeuksia sen jälkeen, kun kasvihuonekaasujen päästölupa on peruutettu. Päästökauppaviranomainen ei saa myöskään kirjata toimintansa 16 a §:n mukaisesti lopettaneen laitoksen rekisterissä olevalle tilille toiminnan lopettamisen jälkeen päästöoikeuksien myöntämispäätöksen mukaista vuosittain kirjattavaa päästöoikeusmäärää.

36 §

Huutokaupalla myytävät päästöoikeudet ja huutokauppenettely

Huutokauppojen järjestämistä koskevasta kansallisesta tiedottamisesta ja huutokauppojen toimittamiseen liittyvästä mahdollisesta koulutuksesta vastaa Suomessa Energiavirasto.

40 §

Hankeyksiköiden käytön enimmäismäärä

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökauppakaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä kautta 2008—2012 koskevassa päästöoikeuksien myöntämispäätöksessä määrättyyn enimmäismäärään saakka myös kaudella 2013—2020 siltä osin kuin hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää ei ole käytetty tämän lain 53 §:ssä säädetyn velvoitteen täyttämiseen kaudella 2008—2012.

Päästökauppalain (683/2004) soveltamisalaan päästökauppakaudella 2008—2012 kuuluneen laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä yli 1 momentissa mainitun enimmäismäärän ja muun tämän lain soveltamisalaan

kuuluvan laitoksen toiminnanharjoittaja voi käyttää hankeyksiköitä päästökauppakaudella 2013—2020 siten kuin päästökauppadirektiivin 11 a artiklan nojalla annettavassa komission asetuksessa säädetään.

Päästökauppaviranomainen laskee laitoksen hankeyksiköiden käytön enimmäismäärän 2 momentissa tarkoitetun komission asetuksen mukaisesti ja toimittaa laitoskohtaiset enimmäismäärät komission tarkastettaviksi.

41 §

Hankeyksiköitä koskevat rajoitukset

Toiminnanharjoittaja ei voi käyttää hankeyksiköitä, jotka ovat peräisin:

- 1) maankäytöstä, maankäytön muutoksesta tai metsätaloutta koskevista toiminnoista;
- 2) ydinvoimahankkeista;
- 3) toiminnoista, joissa hajotetaan trifluorimetaania (HFC-23); tai
- 4) toiminnoista, joissa hajotetaan adipiinihapon tuotannosta aiheutuvaa typpioksiduulia (N₂O).

Päästökauppadirektiivin 11 a artiklan nojalla annettavassa komission asetuksessa säädettyjen muiden rajoitusten täytäntöönpanosta säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

44 §

Hankeyksiköiden vaihto päästöoikeuksiin

Toiminnanharjoittaja voi pyytää päästökauppaviranomaista vaihtamaan sille vuodesta 2013 alkaen voimassa olevia päästöoikeuksia vastineeksi vuoden 2012 loppuun mennessä toteutuneista päästövähennyksistä myönnettyistä hankeyksiköistä sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi pyytää edellä mainitua vaihtoa siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää. Päästökauppaviranomaisen on tehtävä vaihto 31 päivään maaliskuuta 2015 asti.

Toiminnanharjoittaja voi vaihtaa vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin

vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia hankeyksiköitä ennen vuotta 2013 rekisteröidyistä hankkeista sellaisista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi tehdä edellä mainitun vaihdon siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää.

Toiminnanharjoittaja voi vaihtaa vuodesta 2013 alkaen voimassa oleviin päästöoikeuksiin vuodesta 2013 alkaen toteutuneita päästövähennyksiä vastaavia sertifioituja päästövähennyksiä maissa aloitetuista hanketoiminnoista, jotka eivät ole 41 §:ssä tarkoitettuja toimintoja. Toiminnanharjoittaja voi tehdä edellä mainitun vaihdon siltä osin kuin se ei ole käyttänyt 40 §:n mukaista hankeyksiköiden käytön enimmäismäärää.

Hankeyksiköiden vaihtoon liittyvästä menettelystä säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

45 §

Selvitys hankeyksiköiden alkuperästä

Toiminnanharjoittajan velvollisuutena on varmistaa, että sen 44 §:n mukaisesti vaihtamat hankeyksiköt eivät ole peräisin 41 §:ssä tarkoitetuista toiminnoista. Toiminnanharjoittajan on päästökauppaviranomaisen pyynnöstä toimitettava selvitys hankeyksiköiden alkuperästä. Päästökauppaviranomainen voi kieltää hankeyksiköiden vaihdon, kunnes se on saanut selvityksen hankeyksiköiden alkuperästä.

46 §

Rekisterin ylläpito

Rekisterin perustamisen ja ylläpidon sekä rekisterin toimintojen osalta noudatetaan komission rekisteriasetusta. Rikostorjuntaan sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen ehkäisyyn rekisterissä sovelletaan komission rekisteriasetusta ja siinä viitattuja säädöksiä.

50 §

Päästöoikeuksien vuosittainen kirjaaminen

Päästöoikeuksia ei saa kirjata 16 a §:n mukaisesti toimintansa lopettaneen laitoksen tilille.

51 a §

Alentuneen päästöoikeusmäärän kirjaaminen

Jos laitokselle maksutta jaettavien päästöoikeuksien määrä alentuu jonkin 33 §:ssä tarkoitettujen muutosten seurauksena, eikä 34 §:n mukaista päätöstä alentuneesta päästöoikeusmäärästä ole mahdollista tehdä 28 päivään helmikuuta mennessä, päästökauppaviranomainen kirjaa 50 ja 51 §:n estämättä laitokselle kyseisenä vuonna maksutta jaettavat päästöoikeudet toiminnanharjoittajan tilille mahdollisimman pian sen jälkeen, kun päätös alentuneesta päästöoikeusmäärästä on tehty.

51 b §

Päästöoikeuksien takaisinperintä

Toiminnanharjoittajan, jonka rekisterissä olevalle tilille on 50, 51 ja 51 a §:n mukaisesti kirjattu päästöoikeuksia enemmän kuin sille komission ilmaisjakosäädöksen mukaan kuuluu, on palautettava liikaa jaettua päästöoikeusmäärää vastaava määrä päästöoikeuksia. Liikaa jaettu päästöoikeusmäärä voidaan myös kuitata toiminnanharjoittajalle maksutta jaettavasta päästöoikeusmäärästä edellyttäen, että kuitaus on komission rekisteriasetuksen mukaan sallittua. Päästöoikeuksien takaisinperinnässä noudatettavasta menettelystä ja määräajoista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

56 §

Päästöjen tarkkailu, selvitys ja todentaminen

Toiminnanharjoittajan on tarkkailtava laitoksensa päästöjä kattavasti, johdonmukaisesti, luotettavasti ja tarkasti sekä laadittava niistä selvi-

tys kultakin kalenterivuodelta tämän lain ja sen nojalla annettujen säännösten, komission päästöjen tarkkailuasetuksen sekä kasvihuonekaasujen päästöluvassa asetettujen ehtojen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on huolehdittava päästöselvityksen todennuttamisesta sekä siitä, että kunkin kalenterivuoden päästöistä laadittu selvitys ja siitä annettu todentamisraportti, joka sisältää todentajan lausunnon, toimitetaan päästökauppaviranomaiselle kalenterivuotta seuraavan vuoden maaliskuun 31 päivään mennessä.

Toiminnanharjoittajan on järjestettävä todentajalle pääsy kaikkiin todentamisen kohteena oleviin toiminnanharjoittajan hallinnassa oleviin tiloihin, jotka eivät kuulu kotirauhan piiriin, sekä annettava todentajalle kaikki todentamisen kannalta tarpeelliset tiedot.

59 §

Todentajan lausunto

Todentaja laatii päästöselvityksestä todentamisraportin, joka sisältää todentajan lausunnon. Todentajan lausunnossa todetaan, onko päästöselvitys tyydyttävä. Todentamisraportista ja lausunnosta tulee käydä ilmi todentamisen kannalta oleelliset seikat komission todentamisasetuksen vaatimusten mukaisesti. Päästöselvitys voidaan katsoa tyydyttäväksi, jos se on laadittu 56 §:n 1 momentin mukaisesti ja todentaja voi todeta, että päästöt on tarkkailtu hyväksytyntarkkailusuunnitelman mukaisesti, kaikki päästölähteet kattavasti eikä päästöselvityksessä ole olennaisia väärintulkintoja.

60 §

Päästömäärän arviointi virhetilanteessa

Päästökauppaviranomaisen on arvioitava virheellisen tai puutteellisen tarkkailun tai todentamisen vaikutus laitoksen päästöjen kokonaisuudessaan, jos laitoksen päästöjen tarkkailussa, päästöselvityksen laadinnassa ja toimittamisessa tai päästöselvityksen todentamisessa ei ole noudatettu 56 §:ssä säädettyjä vaatimuksia. Ar-

vio tehdään hiilidioksidiekvivalenttitonneina ja se on perusteltava.

61 §

Todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy 57 §:ssä tarkoitetun todentajan.

Todentajan hyväksymisen edellytyksenä on, että:

1) todentaja on toiminnallisesti ja taloudellisesti riippumaton;

2) todentajalla on käytössään riittävästi ammattitaitoista ja puolueetonta henkilöstöä;

3) todentaja pystyy toiminnassaan soveltamaan päästöjen tarkkailua ja todentamista koskevia menettelyitä, säännöksiä, standardeja ja ohjeita;

4) todentaja tuntee pätevyysalueensa toimintojen päästölähteet, päästöjen syntyvät ja päästöjen määrittämiseen vaadittavien tietojen määrittämistavat sekä kokonaispäästöjen määrittämiseen ja laskemiseen ja raportointiin liittyvät vaatimukset;

5) todentajalla on toiminnan edellyttämät laitteet, välineet ja järjestelmät;

6) todentajalla on toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävät taloudelliset voimavarat toiminnan asianmukaiseksi järjestämiseksi sekä mahdollisen korvausvastuun kattamiseksi; sekä

7) todentaja on Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai osa tällaista oikeushenkilöä.

Todentaja voi hakea hyväksyntää myös maksutta jaettavien päästöoikeuksien jakoa varten tarvittavien 29 §:n 2 momentissa ja 33 §:ssä tarkoitettujen tietojen todentamiseen. Hyväksymisen edellytyksenä on tämän pykälän 2 momentissa säädetyn lisäksi, että todentaja pystyy toiminnassaan soveltamaan komission ilmaisjakosäädöstä ja maksutta jaettavia päästöoikeuksia koskevia tämän lain ja sen nojalla annettuja säännöksiä.

Edellä 2 momentin 1—5 kohdassa säädettyistä hyväksymisen edellytyksistä säädetään tarkemmin komission todentamisasetuksessa. Todentajaksi hyväksymistä hakevan on osoitettava

tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 765/2008, jäljempänä *akkreditointiasetus*, mukaisesti nimetyn ulkopuolisen akkreditointielimen arvioinnilla täyttävänsä 2 momentissa säädetyt edellytykset.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joilla varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

62 §

Muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun tai sertifioidun todentajan hyväksyminen

Päästökauppaviranomainen hyväksyy muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoidun tai sertifioidun todentajan, jos;

1) todentaja on muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa akkreditoitu suoritamaan päästökauppadirektiivin mukaista todentamista;

2) toimintaa harjoitetaan yhteisömuodossa; ja

3) todentajan on akkreditoitu akkreditointiasetuksen mukaisesti nimetty ulkopuolinen akkreditointielin; tai

4) luonnollisen henkilön on sertifioinut todentajaksi komission todentamisasetuksen 54 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muu Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallinen viranomainen.

Hyväksymispäätöksessä määritellään todentajan pätevyysalue ja asetetaan tarvittaessa muita toimintaa koskevia syrjimättömiä ehtoja, joil-

la varmistetaan tehtävien asianmukainen hoitaminen.

67 a §

Päästökauppaviranomaisen oikeus luovuttaa tietoja viranomaiselle

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) säädetään, päästökauppaviranomaisella on oikeus luovuttaa salassapitosäännösten estämättä tietoja:

1) Finanssivalvonnalle huutokauppa-asetuksessa tarkoitettujen tehtävien hoitamista sekä päästöoikeuksien johdannaismarkkinoiden valvomista varten;

2) keskusrikospoliisille ja rahanpesun selvitykeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten;

3) tilastokeskukselle ja Suomen ympäristökeskukselle niiden tehtävien hoitamista varten; sekä

4) veroviranomaisille niiden tehtävien hoitamista varten.

71 §

Päästöoikeuksien luovutuskielto

Päästökauppaviranomainen voi määrätä päästöoikeuksien luovutuskiellon myös 51 b §:ssä tarkoitettujen päästöoikeuksien takaisinperinnän turvaamiseksi. Takaisinperinnän turvaamiseksi määrätty luovutuskielto voi koskea joko kaikkia tai osaa toiminnanharjoittajan päästöoikeustilillä olevista päästöoikeuksista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2013